

Ministerstvo pôdohospodárstva SR
Dobrovičova č. 12, 812 66 BRATISLAVA
Štátna veterinárna a potravinová správa SR
Botanická č. 17, 842 13 Bratislava

***Plán prieskumu aviárnej influenzy u hydiny a voľne žijúcich vtákov
na Slovensku v roku 2005.***

November 2004

Prof. MVDr. Jozef Bíreš PhD.
ústredný riaditeľ ŠVPS SR

Ing. Zsolt Simon
minister pôdohospodárstva SR

1. Zákonné právomoci.
2. Finančné zabezpečenie.
3. Ciele
4. Laboratórna diagnostika
5. Zisťovanie infekcie subtypmi H5/H7 moru hydiny u hydiny okrem kačíc a husí.
6. Zisťovanie infekcií subtypmi H5/H7 na farmách kačíc a husí.
7. Prieskum voľne žijúcich vtákov na mor hydiny
8. Spôsob vykonania epizootologického šetrenia.
9. Úlohy orgánov štátnej správy a poľovníckych organizácií pri prieskume aviárnej influenzy.
10. Spôsob informovania poľovníkov.
11. Odber vzoriek na laboratórnu diagnostiku moru hydiny u hydiny a voľne žijúcich vtákov.

1. Zákonné právomoci.

1.1. Právny rámec pre prieskum je obsiahnutý v týchto dokumentoch

- zákon č. 488/2002 Z.z. o veterinárnej starostlivosti a o zmene doplnení niektorých ďalších zákonov
- nariadenie vlády č. 310/2003 Z.z. Slovenskej republiky o opatreniach na tlmenie klasického moru hydiny

2. Finančné zabezpečenie.

2.1. Finančné zabezpečenie plánu prieskumu je zabezpečené z rozpočtu Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR.

3. Ciele.

1. Vykonávať kontrolu na zistenie prítomnosti pôvodcu moru hydiny, vírusu influenzy typu A, subtypov H5 a H7 u rôznych druhov hydiny a voľne žijúcich vtákov.
2. Vykonávať vyšetrovanie voľne žijúcich vtákov na prítomnosti vírusu moru hydiny v Slovenskej republike, v spolupráci s ornitologickými alebo poľovníckymi organizáciami. Týmto doceliť uplatnenie trvalého dohľadu, ktorým sa zabezpečí systém včasného varovania v prípade dôkazu uvedených pôvodcov, ktoré by mohli byť prenesené do chovov hydiny z krdľov voľne žijúcich vtákov.
3. Prispievať na podporu poznatkov o hrozbách pre zdravie zvierat zo strany voľne žijúcich zvierat.
4. Vykonať opatrenia smerujúce k prepojeniu a integrácii ľudských a veterinárnych sietí na sledovanie chrípky.

4. Laboratórna diagnostika moru hydiny

1. laboratórnu diagnostiku vykonáva Národné referenčné laboratórium – Štátna veterinárny ústav vo Zvolene. Národné referenčné laboratórium všetky výsledky serologického a kultivačného vyšetrenia predloží Štátnej veterinárnej a potravinovej správe SR a ďalej budú predložené do Referenčného laboratória spoločenstva (CRL) na porovnanie a zabezpečenie výmeny a toku informácií.
2. všetky izoláty vírusu moru hydiny (AI) budú zaslané do referenčného laboratória Spoločenstva (CRL) . Vírusy subtypu H5/H7 budú podrobené štandardným charakterizačným testom (sekvenovanie nukleotidov/IVPI- intravenózný index patogenity) v súlade s nariadením vlády SR č. 310/ 2003 Z.z.
Sérologické testy sa vykonajú hemaglutinačno-inhibičným testom v súlade s nariadením vlády SR č. 310/ 2003 Z.z.

Na testovanie vzoriek hydiny sa však môžu na prvotný skrining použiť alternatívne validované skúšky v súlade so schválenými úradnými metodikami.

H5

(a) Prvotné testovanie s použitím Turkey /Ontario /7732/66 (H5N9).

(b) Otestujú sa všetky pozitívne s použitím Ostrich/Denmark /72420/96 (H5N2) s cieľom eliminovať N9 krížovo reagujúcu protilátku.

H7

(a) Prvotné testovanie s použitím Turkey /England /647/77 (H7N7).

(b) Otestujú sa všetky pozitívne s použitím African Starling (H7N1) s cieľom eliminovať N7 krížovo reagujúcu protilátku.

Na testovanie vzoriek hydiny sa však môžu na prvotný skrining použiť alternatívne validované skúšky v súlade so schválenými úradnými metodikami.

5.Zisťovanie infekcie subtypmi H5/H7 moru hydiny u hydiny okrem kačíc a husí.

1. Ovzorkované populácie musia predstavovať hlavných hydínových hostiteľov v Slovenskej republike.
2. Do prieskumu séroprevalencie sa zahŕňajú nasledovné skupiny: brojler, nosnice (ak sú dostupné na bitúnkoch), výkrmové a chovné morky, perličky, bažanty, jarabice a prepelice z farmových chovov, vtáky z nadradu bežcov.
3. Pri počtoch vzoriek, ktoré sa majú odobrať z populácie hostiteľských druhov sa berie do úvahy jej vnímavosť voči nakazeniu vírusom chrípky A, t.j. treba sa väčšmi zamerať na moriaky v porovnaní s brojlermi, pokiaľ sa v uvedenom regióne vyskytujú obidva druhy.
4. Vzorky krvi na sérologické vyšetrenie sa musia odobrať od všetkých druhov hydiny.
5. Vzorkovanie sa musí vykonávať v regiónoch Slovenskej republiky- územia spravované regionálnymi veterinárnymi a potravinovými správami, tak aby regióny mohli byť považované za reprezentatívne za celú Slovenskú republiku, berúc pritom do úvahy:
 - (a) počet chovov na ktorých sa má vykonať vzorkovanie. Tento počet bude definovaný tak, aby bola zabezpečená identifikácia aspoň jedného infikovaného chovu, pokiaľ je predpokladaná prevalencia infikovaných chovov najmenej 5 % s intervalom spoľahlivosti 95 % (pozri tabuľku 1) ;
a
 - (b) počet ovzorkovaných vtákov v každom chove bude definovaný tak, aby bola zabezpečená 95 %-ná pravdepodobnosť identifikovania aspoň jedného pozitívneho vtáka, ak je počet séropozitívnych vtákov $\geq 30\%$.

- Vzorky sa odoberajú na bitútku.
- Z každého chovu bude ovzorkovaných a testovaných 5 vtákov .

Tabuľka 1: Počet chovov ktoré sa majú testovať v každom vybranom regióne

počet chovov v regióne	počet chovov , ktoré sa majú vzorkovať
do 30	všetky
31 až 50	35
51 až 80	42
81 až 250	53
> 250	60

Tabuľka2: Počet chovov moriek, ktoré sa majú testovať v každom vybranom regióne

počet chovov moriek v regióne	počet chovov moriek, ktoré sa majú vzorkovať
do 46	všetky
47 -60	47
61-100	59
101-350	80
>350	90

6.Zisťovanie infekcií subtypmi H5/H7 na kačacích a husacích farmách

1. Od kačíc a husí (prednostne od vtákov, chovaných pod holým nebom) sa odoberú na virologické vyšetrenie kloakálne výtery alebo trus.
2. Berúc do úvahy celkový počet fariem kačíc a husí v danej oblasti, rozsah vzorkovania bude definovaný tak, aby bola zabezpečená identifikácia aspoň jedného infikovaného chovu, ak je prevalencia infikovaných chovov aspoň 5 %, s intervalom spoľahlivosti 95 % podľa tabuľky 1.
3. Vzorky na virologické vyšetrenia sa budú prednostne odoberať na bitútku z každého vybraného chovu nasledovným spôsobom:
 - 40 kloakálnych výterov na virologické vyšetrenie

7.Prieskum voľne žijúcich vtákov na mor hydiny

Štruktúra a implementácia prieskumu

Odber vzoriek zabezpečia RVPS v spolupráci ornitológmi a poľovníkmi.

Postupy vzorkovania

Odoberajú sa kloakálne výtery na virologické vyšetrenie. Najväčšiu šancu na úspech môžu poskytnúť hosťiteľské druhy s vysokou vnímavosťou a zvýšeným kontaktom s hydinou (t.j. divoké kačice) okrem vtákov z jarného liahnutia na jeseň.

Ideálne rozdelenie medzi jednotlivými druhmi je nasledovné :

80 % vodné vtáctvo ;

20 % morské vtáctvo;

Výtery obsahujúce trus alebo čerstvé opatrne zozbierané výkaly sa odoberú od divo žijúcich vtákov (chytených do pasce, ulovených a nájdených, čerstvo uhynutých).

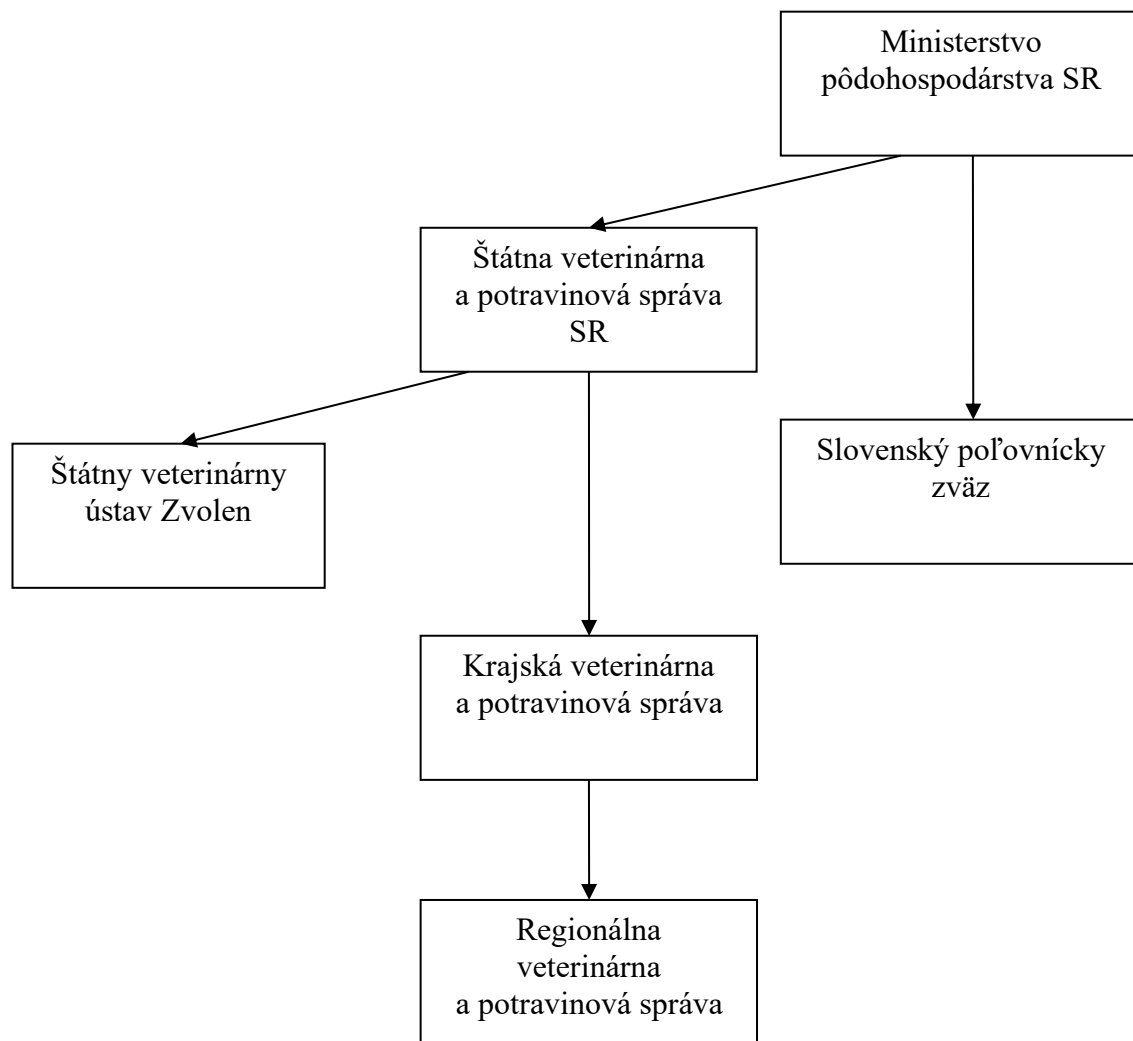
Je možné zlúčiť až päť vzoriek od toho istého druhu.

8. Spôsob vykonania epizootologického šetrenia.

Spôsob vykonania epizootologického šetrenia

- prostredníctvom dôsledného vyplňania žiadaniek o laboratórne vyšetrenie - kontrola prostredníctvom RVPS
- vedenie údajov v elektronickej forme referenčným laboratóriom ŠVÚ Zvolen.

9. Úlohy orgánov štátnej správy a poľovníckej organizácie pri prieskume aviárnej influenzy

Ministerstvo pôdohospodárstva SR

- centrálny orgán štátnej správy
- schválenie plánu prieskumu aviárnej influenzy

Sekcia lesnícka

- príprava legislatívneho rámca
- prehodnotiť koncepciu chovu a lovu vodného vtáctva s dôrazom na mor hydiny a požiadaviek poľnohospodárskej živočíšnej výroby po nadobudnutí účinnosti nového zákona o poľovníctve vo vykonávacích predpisoch

Štátna veterinárna a potravinová správa SR

- návrh plánu prieskumu choroby
- stanovenie monitoringu v SR
- vyhodnotenie monitoringu v SR
- prijímanie opatrení na základe vývoja nákazovej situácie v SR
- predkladanie správ EK
navrhuje ministrovi pôdohospodárstva rozpočet na vykonanie plánu prieskumu

Krajská veterinárna a potravinová správa

- vyhodnocovanie monitoringu a nákazovej situácie v regióne
- kontrola plnenia nariadených opatrení
- metodické usmerňovanie

Regionálna veterinárna a potravinová správa

- metodické usmernenie poľovníkom o odbere a zasielaní vzoriek
- vyhodnocovanie monitoringu a nákazovej situácie v regióne
- vyplácanie finančných úhrad

Štátny veterinárny ústav Zvolen

- laboratórne vyšetrowanie
- vyhodnocovanie a spracovanie dát vyšetrení za SR
- odborný servis

Slovenský poľovnícky zväz

- súčinnosť s orgánmi štátnej správy

10.Spôsob informovania poľovníkov

- RVPS vydajú veterinárne opatrenia pre jednotlivých užívateľov poľovných revírov na zabezpečenie vykonanie monitoringu aviárnej influenzy u voľne žijúcich vtákov

11. Odber vzoriek na laboratórnu diagnostiku moru hydiny u hydiny a voľne žijúcich vtákov.

1. Odber vzoriek na serologické vyšetrenie výkrmových kurčiat a sliepok zabezpečia riaditelia RVPS, na území ktorých sa nachádzajú hydinovú bitúnky. Z každého chovu sa z prvej dodávky hydiny odoberie na bitúnku 5 vzoriek krvi.
2. Odber vzoriek trusu alebo výterov z kloaky od výkrmových a chovných moriek, perličiek, bažantov, jarabíc a prepelíc z farmových chovov, výkrmových a chovných husí, výkrmových a chovných kačíc zabezpečia riaditelia RVPS, na území ktorých sa nachádzajú chovy nad 50 ks, v počte 5 vzoriek z každého chovu.
3. Odber vzoriek trusu alebo výterov z kloaky od vtákov z nadradu bežce zabezpečia riaditelia RVPS z každého chovu v počte vzoriek zodpovedajúcom počtu zvierat, najviac 5.
4. Odber vzoriek trusu alebo výterov z kloaky voľne žijúcich vodných vtákov zabezpečia riaditelia RVPS pri predpokladaných lovoch na tieto zvieratá, v prípade farmového chovu divých kačíc v počte 5 vzoriek na každý krdel'.
5. Na požiadanie národného referenčného laboratória príslušná RVPS zabezpečí odber ďalších vzoriek.

Materiál potrebný na odber vzoriek dodá národné referenčné laboratórium moru hydiny a pseudomoru hydiny (MVDr.Nemčeková, Štátny veterinárny ústav Zvolen).

